

Class: X
HOLIDAY HOMEWORK
SECOND LANGUAGE SANSKRIT

अपठित अवबोधनम्

भाग- ' क '

1. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रदत्तप्रश्नानाम् उत्तराणि लिखत -

भारतीय-नारी कीदृशी अस्ति । त्यागस्य प्रतिमा, क्षमाशीलनी प्राणी, मौन-सहनशीलनी, आत्मिक-आनन्दस्य स्रोतः, प्रेम्णः स्नेहस्य च दात्री सा भगिनी-पुत्री-पत्नी-माता च रूपेण अस्माकं समक्षे अस्ति । परे समयानुसारं भारतीय-नारी अपि स्व-प्राचीन-रूपात् किञ्चित् परिवर्तिता अस्ति। समयेन साकं सा अपि परिवर्तिता अस्ति । अधुना सा स्व-अधिकारान् प्रति सचेता अस्ति । सोऽपि उच्चशिक्षां, भावनात्मकीं अर्थिकीञ्च सुरक्षां वाञ्छति ।

(i) एकपदेन उत्तरत -

- (i) का त्यागस्य प्रतिमा अस्ति ?
- (ii) सा कस्मात् किञ्चित् परिवर्तिता अस्ति ?
- (iii) अधुना सा कान् प्रति सचेता अस्ति ?
- (iv) भारतीय-नारी कस्य स्रोतः अस्ति ?

(ii) पूर्णवाक्येन उत्तरत -

- (i) भारतीय-नारी अधुना किं वाञ्छति?
- (ii) भारतीय-नारी कीदृशी अस्ति ?

(iii) भाषिककार्यम् -

- (i) ' पुत्रः ' पदस्य कः विपर्ययः अनुच्छेदे आगतः ?
(क) पुत्री (ख) दुहिता (ग) जाया (घ) कन्या
- (ii) ' वाञ्छति ' इति क्रियापदस्य किं कर्तृपदमस्ति ?
(क) सा (ख) माता (ग) स्त्री (घ) भगिनी

भाग- ' ख '

रचनात्मक-लेखनम्

2. अधः दत्तं चित्रम् आधृत्य मञ्जूषायां प्रदत्तशब्दसहायतया संस्कृतभाषायां पञ्च वाक्यानि लिखत-

मञ्जूषा

बालिका, रोपयति, अस्ति, वृक्षः, शुद्धम्, रोपणम्, वातावरणम्
स्वहस्तिका, पत्राणि

खण्ड: 'ग'

अनुप्रयुक्त - व्याकरणम्

3. निम्नलिखितेषु वाक्येषु रेखाङ्कितानां पदानां कृते शुद्धं सन्धिं सन्धिविच्छेदं वा विकल्पेभ्यः चित्वा लिखत -

- (i) सन्धिच्छेदः क्रियताम् ।
(क) सन्धि + छेदः (ख) सन्धिच् + छेदः
(ग) सन्धित् + छेदः (घ) सन्धिः + छेदः
- (ii) सदाचारः एव प्रथमो धर्मः भवति ।
(क) सत् + आचारः (ख) सत् + आचारः
(ग) सतो + आचारः (घ) सद + आचारः
- (iii) रामः पितुर्वचनम् सदैव अनुसरति स्म ।
(क) पितुर् + वचनम् (ख) पितुः + वचनम्
(ग) पितुर्व + चनम् (घ) पितु + र्वचनम्
- (iv) यथा राजा तथा एव प्रजा ।
(क) तथैव (ख) तथेव
(ग) तथाएव (घ) तथिव
- (v) यथोचितं कार्यं कुरु ।
(क) यथा + औचितं (ख) यथा + उचितं
(ग) यथा + अचितं (घ) यथो + चितं